

Συνεργασία για τους Στόχους: Η Περιφέρεια ως Γέφυρα προς την Ευρώπη και το Μέλλον

Σελίδα 1

1. Η Πολιτική & Στρατηγική Διάσταση: Από την Εσωστρέφεια στην Εξωστρεφή Δικτύωση

Η πολιτική για τη **"Συνεργασία για τους Στόχους"** είναι η πιο προηγμένη και στρατηγικά σημαντική πτυχή της περιφερειακής διακυβέρνησης. Μετατρέπει την Περιφέρεια από έναν εσωστρεφή οργανισμό που ασχολείται μόνο με τα "του οίκου του", σε έναν **δυναμικό, εξωστρεφή κόμβο** που συνδέει τους Δήμους του με την υπόλοιπη Ελλάδα και την Ευρώπη. Η **ενεργός προώθηση των διαδημοτικών και διαπεριφερειακών συνεργασιών** είναι μια πράξη ηγεσίας που αναγνωρίζει ότι οι μεγαλύτερες προκλήσεις, αλλά και οι μεγαλύτερες ευκαιρίες, του 21ου αιώνα είναι κοινές και απαιτούν συλλογικές λύσεις.

Η στρατηγική σημασία αυτής της πολιτικής για μια Περιφερειακή Αρχή είναι τεράστια:

- **Δημιουργία Κρίσιμης Μάζας και Οικονομιών Κλίμακας:** Πολλά από τα μεγάλα προβλήματα (διαχείριση αποβλήτων, προστασία μιας λεκάνης απορροής, τουριστική ανάπτυξη) δεν μπορούν να λυθούν αποτελεσματικά από έναν μεμονωμένο, μικρό Δήμο. Η Περιφέρεια, λειτουργώντας ως **"μαέστρος"** που ενθαρρύνει και υποστηρίζει τις **διαδημοτικές συνεργασίες**, επιτρέπει τη δημιουργία της απαραίτητης "κρίσιμης μάζας" για την υλοποίηση μεγάλων, οικονομικά αποδοτικών έργων.
- **Πρόσβαση σε Γνώση και Καινοτομία:** Η ηγεσία στα προγράμματα **Interreg** και η συμμετοχή σε άλλα ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων και περιφερειών είναι ο πιο γρήγορος και αποτελεσματικός τρόπος για την **εισαγωγή τεχνογνωσίας και καινοτομίας** στην περιοχή. Αντί να προσπαθεί να "εφεύρει τον τροχό", η Περιφέρεια μαθαίνει από τις δοκιμασμένες λύσεις και τις καλές πρακτικές των πιο προηγμένων ευρωπαϊκών περιφερειών και τις προσαρμόζει στα δικά της δεδομένα.
- **Ενίσχυση της Διαπραγματευτικής Ισχύος:** Μια Περιφέρεια που ηγείται ενός δικτύου συνεργαζόμενων Δήμων και έχει ισχυρή παρουσία στα ευρωπαϊκά δίκτυα, έχει **πολύ μεγαλύτερη διαπραγματευτική ισχύ** τόσο απέναντι στην κεντρική κυβέρνηση όσο και απέναντι στην ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μπορεί να διεκδικήσει περισσότερους πόρους και να επηρεάσει τις πολιτικές προς όφελος των συμφερόντων της.

Πολιτικά, η υιοθέτηση μιας εξωστρεφούς στρατηγικής συνεργασιών καθιερώνει την Περιφερειακή Αρχή ως μια ηγεσία που είναι σύγχρονη, έξυπνη και ικανή να κινείται με άνεση στο ευρωπαϊκό περιβάλλον, μεγιστοποιώντας τα οφέλη για τον τόπο της.

Σελίδα 2

2. Η Οικονομική Λογική: Πώς η Συνεργασία Γίνεται Οικονομικός Πολλαπλασιαστής

Η οικονομική λογική της πολιτικής βασίζεται στην αρχή ότι **η συνεργασία δημιουργεί αξία που είναι πολύ μεγαλύτερη από το άθροισμα των μεμονωμένων μερών**. Η επένδυση στην

οικοδόμηση δικτύων και συνεργασιών οδηγεί σε αύξηση της αποδοτικότητας, προσέλκυση νέων πόρων και δημιουργία νέων αναπτυξιακών ευκαιριών.

Σε τι ακριβώς θα διατεθούν οι πόροι; Η Δομή της Δαπάνης.

Ο ρόλος της Περιφέρειας είναι κυρίως **καταλυτικός και συντονιστικός**. Οι πόροι που θα διαχειριστεί θα προέλθουν από το **ΠΕΠ/ΕΣΠΑ** και τα **προγράμματα Interreg**.

A. Υποστήριξη των Διαδημοτικών Συνεργασιών:

- **Χρηματοδότηση του Σχεδιασμού:** Η Περιφέρεια, μέσω της Τεχνικής Βοήθειας του ΠΕΠ, θα χρηματοδοτεί την εκπόνηση των **κοινών μελετών και σχεδίων** για τα διαδημοτικά έργα.
- **Συγχρηματοδότηση των Έργων:** Θα δημιουργήσει **ειδικές προσκλήσεις στο ΠΕΠ** που θα δίνουν **ισχυρή πριμοδότηση** σε έργα που υποβάλλονται από κοινού από ομάδες συνεργαζόμενων Δήμων.

B. Ηγεσία στα Προγράμματα Interreg:

- **Προετοιμασία των Προτάσεων:** Η Περιφέρεια θα δημιουργήσει μια **εξειδικευμένη ομάδα υποστήριξης** (Interreg Helpdesk) που θα βοηθά τους Δήμους και τους τοπικούς φορείς να βρίσκουν εταίρους από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και να ετοιμάζουν ανταγωνιστικές προτάσεις για το Interreg.
- **Συγχρηματοδότηση της Εθνικής Συμμετοχής:** Θα καλύπτει, όπου απαιτείται, την εθνική συμμετοχή για τα έργα Interreg στα οποία ηγείται.

Πώς επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος; Ο Οικονομικός Μηχανισμός.

1. Ο Μηχανισμός των Οικονομιών Κλίμακας:

- Αυτός είναι ο πιο **άμεσος οικονομικός μηχανισμός**. Η κατασκευή μιας μεγάλης, διαδημοτικής μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων αντί για τρεις μικρές, είναι **δραματικά φθηνότερη** τόσο στην κατασκευή όσο και στη λειτουργία. Η από κοινού τουριστική προώθηση μιας ολόκληρης περιοχής έχει πολύ μεγαλύτερη απόδοση ανά επενδεδυμένο ευρώ.

2. Ο Μηχανισμός της Προσέλκυσης "Νέων" Πόρων:

- Τα προγράμματα **Interreg** είναι **"νέοι", πρόσθετοι πόροι** που έρχονται στην περιοχή, πέρα από τους κλασικούς πόρους του ΕΣΠΑ. Μια Περιφέρεια που είναι επιτυχημένη στην προσέλκυση αυτών των πόρων, φέρνει στην τοπική της οικονομία **εκατομμύρια ευρώ** που διαφορετικά θα πήγαιναν σε άλλες ευρωπαϊκές περιφέρειες.

3. Ο Μηχανισμός της Διάχυσης της Καινοτομίας:

- Η συνεργασία με πιο προηγμένες ευρωπαϊκές περιφέρειες μέσω του Interreg φέρνει στην περιοχή **νέα τεχνογνωσία και καινοτόμες ιδέες** χωρίς κόστος. Η Περιφέρεια μαθαίνει από τους καλύτερους και μεταφέρει αυτή τη γνώση στους τοπικούς της φορείς.

3. Από πού θα προέλθουν οι πόροι; Η Ανάλυση της Χρηματοδότησης από την Οπτική της Περιφέρειας.

Για την Περιφέρεια, η χρηματοδοτική αρχιτεκτονική αυτής της πολιτικής της επιτρέπει να εκπληρώσει τον στρατηγικό της ρόλο, αξιοποιώντας πλήρως τα ευρωπαϊκά εργαλεία που είναι σχεδιασμένα για αυτόν ακριβώς τον σκοπό.

- Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (Interreg): Αυτή είναι η κύρια και πιο στοχευμένη πηγή χρηματοδότησης για τις διαπεριφερειακές και διασυνοριακές συνεργασίες. Η Περιφέρεια θα ηγηθεί της προσπάθειας για τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση των πόρων από τα προγράμματα Interreg στα οποία είναι επιλέξιμη (π.χ. Interreg Ελλάδα-Ιταλία, Interreg Ελλάδα-Βουλγαρία, Interreg Balkan-Med).
- Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) του ΕΣΠΑ: Το ΠΕΠ θα χρησιμοποιηθεί ως το εργαλείο για την προώθηση των εγχώριων, διαδημοτικών συνεργασιών.
 - **Άξονας "Τεχνική Βοήθεια":** Θα χρηματοδοτήσει τη λειτουργία του "Interreg Helpdesk" και το κόστος προετοιμασίας των προτάσεων.
 - **Άξονες Προτεραιότητας:** Η Περιφέρεια θα ενσωματώσει την **πριμοδότηση των διαδημοτικών συνεργασιών ως οριζόντιο κριτήριο αξιολόγησης** σε όλες τις προσκλήσεις της, είτε αφορούν τον τουρισμό, είτε το περιβάλλον, είτε τις υποδομές.

Αυτή η προσέγγιση είναι εξαιρετικά αποδοτική. Η Περιφέρεια χρησιμοποιεί ένα μικρό μέρος των δικών της πόρων (από την Τεχνική Βοήθεια) για να δημιουργήσει την ικανότητα που θα της επιτρέψει να προσελκύσει πολλαπλάσιους πόρους από τα ανταγωνιστικά ευρωπαϊκά προγράμματα και να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα των έργων που υλοποιούνται από τους Δήμους της.

Μέρος Β: Εγχειρίδιο Υλοποίησης για την Περιφέρεια

Φάση 1: Δημιουργία της "Μονάδας Ευρωπαϊκών Συνεργασιών" (Μήνας 1-3)

1. **Σύσταση της Μονάδας:** Με απόφαση του Περιφερειάρχη, δημιουργείται μια νέα, ευέλικτη μονάδα εντός του αναπτυξιακού οργανισμού της Περιφέρειας, με αποκλειστική αποστολή την προώθηση των συνεργασιών.
2. **Στελέχωση:** Η μονάδα στελεχώνεται με 2-3 εξειδικευμένους υπαλλήλους με αποδεδειγμένη εμπειρία στη διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Η χρηματοδότηση της μισθοδοσίας τους προέρχεται από την "Τεχνική Βοήθεια" του ΠΕΠ.

Φάση 2: Προώθηση των Διαδημοτικών Συνεργασιών (Διαρκής Δράση)

1. **Εντοπισμός Ευκαιριών:** Η νέα μονάδα, σε συνεργασία με τις τεχνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας, εντοπίζει τα πεδία όπου η διαδημοτική συνεργασία θα είχε το μεγαλύτερο όφελος (π.χ. κοινή διαχείριση αποβλήτων για μια ομάδα ορεινών Δήμων).
2. **Εργαστήρια "Κλεισίματος Συμφωνιών" (Deal-Making Workshops):** Η μονάδα διοργανώνει στοχευμένα εργαστήρια, φέρνοντας στο ίδιο τραπέζι τους Δημάρχους των εμπλεκόμενων Δήμων και τους παρέχει την τεχνική και νομική υποστήριξη για να δομήσουν την συνεργασία τους.
3. **Πριμοδότηση στο ΠΕΠ:** Η ΕΥΔ της Περιφέρειας ενεργοποιεί την πριμοδότηση για τις διαδημοτικές προτάσεις στις προσκλήσεις του ΠΕΠ.

Φάση 3: Ηγεσία στα Προγράμματα Interreg (Διαρκής Δράση)

1. **Λειτουργία του "Interreg Helpdesk":** Η "Μονάδα Ευρωπαϊκών Συνεργασιών" λειτουργεί ως helpdesk για όλους τους φορείς της Περιφέρειας. Τους ενημερώνει για τις ανοιχτές προσκλήσεις, τους βοηθά να βρουν κατάλληλους εταίρους από άλλες χώρες και τους παρέχει υποστήριξη στη συγγραφή των προτάσεων.
2. **Ενεργός Δικτύωση:** Ο Περιφερειάρχης και ο αρμόδιος Αντιπεριφερειάρχης συμμετέχουν ενεργά στα ευρωπαϊκά δίκτυα περιφερειών (π.χ. Assembly of European Regions, CPMR), χτίζοντας τις συμμαχίες που είναι απαραίτητες για την επιτυχία στα προγράμματα Interreg.

Φάση 4: Απολογισμός και Ανάδειξη

1. **Μέτρηση του Αντικτύπου:** Η Περιφέρεια παρακολουθεί και καταγράφει τους δείκτες: Πόσες νέες διαδημοτικές συνεργασίες δημιουργήθηκαν; Πόσα εκατομμύρια ευρώ από προγράμματα Interreg ήρθαν στην περιοχή;
2. **Δημόσιος Απολογισμός:** Ο Περιφερειάρχης παρουσιάζει ετησίως τα αποτελέσματα, αναδεικνύοντας την Περιφέρεια ως έναν εξωστρεφή, ευρωπαϊκό παίκτη. Προβάλλει τις επιτυχημένες συνεργασίες ως παραδείγματα προς μίμηση.